బుటా సింగ్ (మరణించిన) చట్టపరమైన ప్రతినిధి ద్వారా

వర్సెస్

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా

ఏప్రిల్ 17, 1995

[K. రామస్వామి మరియు B.L. హన్సారియా, న్యాయమూర్తులు.]

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 – సెక్షన్లు 148, 149 – ఆర్డర్ 41 రూల్ 9 – అప్పీళ్లు అనుమతించబడి, అధిక పరిహారం మంజూరు చేయబడిన తర్వాత కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లింపు – పక్షం ఉద్దేశపూర్వకంగా ఇంతకు ముందు చెల్లించలేదు – నిర్ణయము: అలాంటి వాటిని అనుమతించడం న్యాయపరమైన విచక్షణ కాకపోగా అనవసరమైన అలసత్వంను ప్రదర్శిస్తుంది.

భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 4(1) ప్రకారం 1979 జూన్ 8న నోటిఫికేషన్ ప్రచురించబడింది. నష్టపరిహారాన్ని నిర్ణయిస్తూ భూసేకరణ అధికారి మార్చి 13, 1981న తన అధినిర్ణయమును (అవార్డ్) జారీ చేశారు. సెక్షన్ 18 కింద సూచనలపై, అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి నవంబర్ 6, 1985 నాడు తన అధినిర్ణయము మరియు డిక్రీలో, భూమి నాణ్యతను బట్టి ఎకరాకు రూ.32,772 నుండి రూ.6,250 మధ్య పరిహారాన్ని పెంచడం జరిగినది. భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 54 కింద హక్కు ప్రతిపాదకుడు హైకోర్టులో అప్పీల్ దాఖలు చేయగా సింగిల్ జడ్జి 1987 మే 21 నాడు తీర్పు మరియు డిక్రీ ద్వారా పరిహారాన్ని మరింత పెంచారు. అప్పీలుపై, డివిజన్ బెంచ్ పరిహారాన్ని రూ.90,000 నుండి రూ. 30,000 మధ్య ప్రతి ఎకరానికి భూమి యొక్క నాణ్యతను బట్టి పెంచడం జరిగినది.

కొన్ని కేసులలో తీర్పు వెలువడిన తర్వాత దరఖాస్తులు దాఖలయ్యాయని, పెంచిన పరిహారాన్ని క్లెయిమ్ చేస్తూ లోటు రుసుము కోర్టు ఫీజు చెల్లించేందుకు అనుమతి కోరారు. ఈ దరఖాస్తులను డివిజన్ బెంచ్ తిరస్కరించింది. అందుకే ఈ అప్పీళ్ళు.

కేసులను సజీవంగా ఉంచినందున డివిజన్ బెంచ్ మంజూరు చేసిన పెరిగిన పరిహారాన్ని స్వీకరించడానికి కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించే హక్కు తమకు ఉందని అప్పీలుదారులు వాదించారు.

కోర్టు నిర్ణయం కోసం ఎదురుచూసి, కోర్టు స్థితిని గ్రహించిన హక్కుప్రతిపాదకుల వైపు నుంచి ఎలాంటి చిత్తశుద్ధి లేదని, కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడంలో జాప్యాన్ని క్షమించాలని కోరుతూ దరఖాస్తుతో ముందుకు వచ్చారని యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా తరపున వాదించారు; మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీళ్లను సమర్పించేటప్పుడు హక్కుప్రతిపాదకుడు అవసరమైన కోర్టు రుసుము చెల్లించాల్సి ఉంటుంది; మరియు అప్పీళ్లను విచారణకు జాబితా చేయబడిన తరువాత హక్కుప్రతిపాదకులు కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించడానికి అనుమతించబడరు.

అప్పీళ్లను కొట్టివేస్తూ, ఈ కోర్టు

నిర్ణయం: 1. మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ (MOA) పై కోర్టు ఫీజు చట్టం కింద నిర్దేశించిన ఫీజులో మొత్తం లేదా ఏదైనా భాగాన్ని చెల్లించనప్పుడు కోర్టు ఫీజులో లోపాన్ని పూడ్చడానికి అప్పీలుదారుకు సమయం ఇవ్వడానికి సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 149 ద్వారా కోర్టుకు అధికారం ఇవ్వబడింది; కానీ కోర్టు యొక్క ఈ అధికారం హక్కుగా కాకుండా కోర్టు యొక్క విచక్షణకు సంబంధించినది. సాధారణంగా, ఆర్డర్ 41 రూల్ 9 కింద అప్పీలును ఆమోదించడానికి ముందు, మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై అవసరమైన రుసుమును చెల్లించకపోవడానికి తగిన కారణాన్ని చూపించడంపై కోర్టు విచక్షణను ఉపయోగిస్తుంది. సెక్షన్ 149 ద్వారా కోర్టుకు కల్పించిన విచక్షణాధికారం అనునది న్యాయపరమైన విచక్షణాధికారం. కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడంలో వైఫల్యానికి దరఖాస్తుదారుడు తగిన కారణాన్ని చూపిస్తే లేదా దాని చెల్లింపులో అతను నిజమైన పొరపాటుకు గురైతే తప్ప కోర్టు విచాక్షణాధికారమును ఉపయోగించడానికి కట్టుబడి ఉండదు. కేవలం పేదరికం లేదా అజ్ఞానం లేదా అప్పీల్ సమర్పించే సమయంలో కోర్టు రుసుము చెల్లించగల సామర్థ్యం లేకపోవడం అనునవి ఎల్లప్పుడూ సెక్షన్ 149 కింద వర్తింపచేయుటకు మంచి ప్రాతిపదికలు కావు. కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించడంలో అప్పీలుదారు చేసిన కపటము లేని పొరపాటు అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా విచక్షణను ఉపయోగించడానికి ఒక ప్రాతిపదిక కావచ్చు. మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించబడుతుందని, కోర్టు రుసుము చెల్లించడానికి కొంత సహేతుకమైన సమయం ఇవ్వవచ్చని అప్పీలుదారుకు లేదా అతని న్యాయవాదికి సూచించడం రిజిస్ట్రీ యొక్క కర్తవ్యము. అవసరమైన వాటిని చేయడానికి మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ తిరిగి ఇవ్వబడుతుంది. లోటు కోర్టు రుసుమును సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 149 కింద తెలుపబడిన వ్యవధిలో సమర్పించకపోతే, ఆలస్యాన్ని క్షమించేంత వరకు చట్టం దృష్టిలో అప్పీల్ ఉండదు. పక్షం ఉద్దేశపూర్వకంగా, తన సౌలభ్యానికి అనుగుణంగా, తగినంత కోర్టు రుసుము

చెల్లించకపోతే, పొరపాటు అనేది నిజాయితీతో చేసినది కాదు, కానీ కోర్టు లోటు రుసుము చెల్లించడంలో పక్షకారుడు ఎంచుకున్న ఒక ఎంపిక. అటువంటి పరిస్థితిలో, కోర్టు రుసుము చెల్లించాల్సిన అవసరాన్ని ఎత్తి చూపి, సమయం ఇచ్చిన తరువాత కూడా, కోర్టు రుసుము చెల్లించకపోతే మరియు పొడిగించిన వ్యవధిలో మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తే, మెమొరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ ను తిరస్కరించడానికి లేదా ఆలస్యాన్ని క్షమించకుండా నిరాకరించడానికి కోర్టుకు అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల, ప్రతి కేసులో వాస్తవాలను, పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుని న్యాయస్థానం తన న్యాయపరమైన విచక్షనానుసారము పనిచేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అంతేకాకుండా కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును పూడ్చుకోవడానికి దయ చూపమని అడిగినంత మాత్రాన ఆదేశించకూడదు. తరువాతి సందర్భంలో, ఇది న్యాయపరమైన విచక్షణను ఉపయోగించడం కాకుండా అనవసరమైన విచక్షణను ప్రదర్శిస్తుంది. [363– H, 364–A నుండి F వరకు]

2. పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టులో దాఖలు చేసిన అప్పీళ్లకు వర్తించే కోర్టు ఫీజు చట్టం యొక్క సంబంధిత నిబంధనల ప్రకారం, హక్కుప్రతిపాదకుల మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీళ్లలో అప్పీళ్లను విలువైనవిగా పరిగణిస్తూ అవసరమైన కోర్టు రుసుమును చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఆ తరువాత అప్పీల్ ను ఆమోదించి, ప్రతివాదులకు నోటీసు పంపబడుతుంది. దావా లేదా హక్కు యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని సరిగ్గా ప్రచారం చేయడానికి అప్పీలుదారు ఎంత మొత్తాన్ని క్లెయిమ్ చేస్తారో ప్రతివాదులకు తెలియజేయబడుతుంది. దావాను అనిశ్చితిలో ఉంచలేము. భూసేకరణ చట్టము సెక్షన్ 54 కింద అప్పీలులో, మొదట ఆ మొత్తాన్ని తక్కువగా ఉంచి, ఆపై అప్పీలేట్ కోర్టు మానసిక స్థితిని బట్టి, కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించాలని కోరితే, అది అనారోగ్యకరమైన పద్ధతిని సృష్టిస్తూ అది ఒక చదరంగ ఆటగా మరియు యాదృచ్ఛిక విషయంగా మారుతుంది. ఈ పద్ధతి వ్యాజ్యాలను క్రమ పద్ధతిలో నిర్వహించడానికి అనువైనదిగా కానీ మరియు సరైంది కానీ కాదు. [365– B, C]

3. అప్పీలుదారు మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై సరైన కోర్టు రుసుమును చెల్లించి మరియు అధిక పరిహారాన్ని క్లెయిమ్ చేసి ఉండాలి. దావాదారులు తక్కువ కోర్టు రుసుము చెల్లించి లేదా అప్పీళ్ల విలువను పరిమితం చేశారు అనే వాస్తవాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, వారి దావాలు కోర్టు రుసుము చెల్లించిన మొత్తానికి పరిమితం చేయబడ్డాయి. న్యాయ నిర్ణయము ఆ మొత్తానికి మాత్రమే పరిమితం చేయబడాలి. [365 – G]

బుటా సింగ్ & ఇతరులు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, [1995] 3 SCR 359, అనుసరింపబడినది.

షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ కో-ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు, [1991] 1 SCC 174 పై ఆధారపడినది.

చాంద్ కౌర్ & ఇతరులు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, [1994] 4 SCC 663, సూచించబడింది.

4. *షెడ్యూల్డ్ కో-ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ* కేసులో పరిశీలించిన విషయాలను దానిలోని వాస్తవాల నేపథ్యంలో అర్థం చేసుకోవాలి. ఒక నిర్దిష్ట కోర్టు రుసుమును చెల్లించాలని ఎంచుకున్నప్పటికీ, అప్పీళ్లు అనుమతించబడి, అధిక పరిహారం నిర్ణయించబడిన తర్వాత కూడా సందేహాస్పదమైన దావాపై కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి హక్కుదారులకు అర్హత ఉంటుందని పేర్కొనడం దీని ఉద్దేశ్యం కాదు.[366-B]

షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ కో-ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు, [1991] 1 SCC 174, సూచించబడి, వివరించబడింది.

సివిల్ అప్పిల్లేట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెం. 5285/1995 మొదలైనవి.

L.P.A నెం.173/1989 లోని C.M. నెం. 1519/ 1989 లో పంజాబ్ & హర్యానా హైకోర్టు 31.1.89 నాడు ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి.

ఉజాగర్ సింగ్ మరియు P.N. పూరి, అప్పీలుదారుల తరపున.

M.K. బెనర్జీ, అటార్నీ జనరల్, A. K. గంగూలీ, Ms. అనిల్ కటియార్ మరియు నవీన్ ప్రకాష్, ప్రతివాదుల తరపున.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది:

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

SLP (C) నెంబర్లు. 1672/94, 1716/94 , 3052/94 , 6581/94 మరియు 5004-05/89 నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అప్పీళ్లు 5286, 5289, 5290, 5291-92/95 పంజాబ్ మరియు

హర్యానా హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ జనవరి 30, 1989 న చేసిన ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా C.M. నెం.1519/89 మరియు బ్యాచ్ లో దాఖలు చేయగా పెరిగిన పరిహారాన్ని కోరుతూ అదనపు కోర్టు రుసుము చెల్లించడానికి అనుమతి కోసం వారి దరఖాస్తులు తోసిపుచ్చబడ్డాయి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా దాఖలు చేసిన SLP 2380-81/94 నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అప్పీళ్లు 5287-88/95 తేదీ 15.9.92 నాడు C.M. నెం.425/1992 లో డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా దాఖలు చేయబడ్డాయి. అదనపు కోర్టు రుసుము చెల్లించడానికి హక్కుప్రతిపాదలను అనుమతించడమైనది.

భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 4 (1) కింద నోటిఫికేషన్ జూన్ 8, 1979 నాడు ప్రచురించబడిందని ఆయన అంగీకరించారు. భూసేకరణ అధికారి మార్చి 13, 1981 న నష్టపరిహారాన్ని నిర్ణయిస్తూ తన అధినిర్ణయమును జారీ చేశారు. సెక్షన్ 18 కింద సూచనలపై, అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి నవంబర్ 6, 1985 నాడు తన తీర్పు మరియు డిక్రీలో పరిహారాన్ని భూమి యొక్క నాణ్యతను బట్టి ఎకరానికి రూ. 32,772 నుండి రూ. 6,250 మధ్య పరిహారాన్ని పెంచడం జరిగినది. దీంతో అసంతృప్తి చెందిన హక్కుప్రతిపాదడు భూసేకరణ చట్టము సెక్షన్ 54 కింద ఉన్నత న్యాయస్థానంలో అప్పీల్ దాఖలు చేశారు. సింగిల్ జడ్జి మే 21, 1987 న గౌరవ తీర్పు మరియు డిక్రీ ద్వారా పరిహారాన్ని మరింత పెంచారు. దానిపై, మరో అప్పీల్ దాఖలు చేయబడగా డివిజన్ బెంచ్ పరిహారాన్ని భూమి యొక్క నాణ్యతను బట్టి ఎకరానికి రూ. 90,000 నుండి రూ.30,000 మధ్య పరిహారాన్ని పెంచడం జరిగినది.

లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీల్ లో కొందరు హక్కుదారులు ఎకరాకు రూ.1,05,000 విలువ ఇచ్చారు. కానీ వారు కోర్టు ఫీజు రూ.2784 వరకు మాత్రమే చెల్లించారు. ఇది సుమారు రూ.31,000 వరకు ఉంటుంది. వాదనలు విని, తీర్పును రిజర్వ్ చేసిన తరువాత, మొదటి కేసులో ఆక్షేపితమైన దరఖాస్తులు జనవరి 27, 1989న చేయబడ్డాయి. పరిహారాన్ని పెంచుతూ జనవరి 29, 1989 న తీర్పు ఇవ్వబడింది. మిగిలిన కేసులలో, తీర్పు వెలువడిన తర్వాత పెరిగిన పరిహారాన్ని క్లెయిమ్ చేస్తూ కోర్టు యొక్క లోటు ఫీజు చెల్లించేందుకు అనుమతి కోరుతూ దరఖాస్తులు దాఖలయ్యాయి. ఈ పిటిషన్ 1989 జనవరి 30న డివిజన్ బెంచ్ ముందు విచారణకు వచ్చినప్పుడు డివిజన్ బెంచ్ ఈ అభ్యర్థనను తోసిపుచ్చుతూ:

"మేము తీర్పును పరిష్కరించి, ప్రకటించుట కొరకు ఎదురు చూస్తున్న సమయములో ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది. మధ్యలో జోక్యం చేసుకొనుటకు మాకు ఎటువంటి ప్రాతిపదిక కనిపించుట లేదు. కావున దరఖాస్తు తిరస్కరించడమైనది."

అందువలన, ఈ అప్పీళ్ళు.

షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ కో–ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు, [1991] 1 SCC 174 కేసులో పక్షాలు ఈ విషయాన్ని సజీవంగా ఉంచలేదని, అందువల్ల హైకోర్టు ఇచ్చిన అధిక పరిహారంపై కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించే అర్హత లేదని పిటిషనర్లకు నేతృత్వం వహించిన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ ఉజ్జగర్ సింగ్ వాదించారు, ఈ అభిప్రాయాన్ని బుటా సింగ్ & ఇతరులు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, S.L.P (C) నెం. 1672/94 కేసులో రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఆమోదించింది. ఈ అంశాన్ని సజీవంగా ఉంచినందున డివిజన్ బెంచ్ మంజూరు చేసిన మెరుగైన పరిహారాన్ని స్వీకరించినందుకు కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించే హక్కు ఇక్కడ హక్కుదారులకు ఉంది.

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా తరఫున హాజరైన ప్రముఖ న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, హక్కుప్రతిపాదకుల వైపు నుంచి ఎలాంటి వాస్తవాలు లేవని వాదించారు. వారు కోర్టు నిర్ణయం కోసం ఎదురుచూసి, కోర్టు స్థితిని గ్రహించి, కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడంలో జాప్యాన్ని క్షమించాలని వారు ఈ దరఖాస్తుతో ముందుకొచ్చారు. ముందుగా చెప్పిన రుసుమును చెల్లించకపోవడంలో ఎటువంటి నిజాయితీ లేదు. మెమోరాండం ఆఫ్ లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీల్స్ ను సమర్పించేటప్పుడు హక్కుదారులు అవసరమైన కోర్టు రుసుమును చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. వారు క్లెయిమ్ చేసిన మొత్తంపై కోర్టు రుసుము చెల్లించాలని ఎంచుకున్నందున, వారు చెల్లించిన కోర్టు రుసుము పరిధి మేర మాత్రమే వారు అర్హులు. అప్పీళ్లు విచారణకు జాబితా చేయబడిన తర్వాత కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి హక్కుదారులు అనుమతించబడరు.

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 149 పై కూడా ఉజ్జగర్ సింగ్ ప్రస్తావిస్తూ, కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి అప్పీలుదారుని కోర్టు ఎల్లప్పుడూ అనుమతించగలదని, అందువల్ల, లోటు రుసుమును అంగీకరించడానికి నిరాకరించడంలో హైకోర్టు పద్ధతి సరైనది కాదని వాదించారు.

ఆయా వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత, కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి హక్కుదారులను అనుమతిస్తారా అనే ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. కోర్టు రుసుము చట్టం కింద

నిర్దేశించిన రుసుములో మొత్తం లేదా ఏదైనా భాగాన్ని మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై చెల్లించవలసిన కోర్టు రుసుమును చెల్లించనప్పుడు, దానిని సమర్పించేటప్పుడు చెల్లించనప్పుడు కోర్టు రుసుము లోపాన్ని పూడ్చడానికి అప్పీలుదారుకు సమయం ఇవ్వడానికి సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 149 కింద కోర్టుకు అధికారం ఉంటుంది; కానీ కోర్టు యొక్క ఈ అధికారం హక్కుగా కాకుండా విచక్షణకు సంబంధించినది. సాధారణంగా, ఆర్డర్ 41 రూల్ 9 కింద అప్పీలును ఆమోదించడానికి ముందు, మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై అవసరమైన రుసుమును చెల్లించకపోవడానికి తగిన కారణాన్ని చూపించడంపై కోర్టు విచక్షణను ఉపయోగిస్తుంది. సెక్షన్ 149 ద్వారా కోర్టుకు కల్పించిన విచక్షణాధికారం అనునది న్యాయపరమైన విచక్షణాధికారం. కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించడంలో దరఖాస్తుదారుడు వైఫల్యానికి తగిన కారణాన్ని చూపిస్తే లేదా దాని చెల్లింపులో అతని తరపున నిజాయితీగా పొరపాటున ఉంటే తప్ప కోర్టు విచక్షణాధికారంను ఉపయోగించడానికి కట్టుబడి ఉండదు. కేవలం పేదరికం లేదా అజ్ఞానం లేదా అప్పీలు సమర్పించే సమయంలో కోర్టు రుసుము చెల్లించలేకపోవడం ఎల్లప్పుడూ సెక్షన్ 149 ప్రకారం ప్రతిపాదనకు మంచి కారణాలు కావు. కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించడంలో అప్పీలుదారు లేదా దరఖాస్తుదారు చేసిన నిజాయితీ గల పొరపాటు అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా విచక్షణాధికారమును ఉపయోగించడానికి ఒక కారణం కావచ్చు. అప్పీల్ ను అంగీకరించే ముందు, మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించవలెనని, అందుకు కొంత సహేతుకమైన సమయం ఇవ్వవచ్చని అప్పీలుదారుకు లేదా అతని న్యాయవాదికి సూచించడం రిజిస్ట్రీ యొక్క కర్తవ్యము. అవసరమైన వాటిని చేయడానికి మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ తిరిగి ఇవ్వబడుతుంది. లోటు కోర్టు రుసుమును సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 148 కింద విస్తరించిన వ్యవధిలో సమర్పించని యెడల ఆలస్యం క్షమించబడకపోతే చట్టం దృష్టిలో అప్పీల్ ఉండదు. తన సౌలభ్యానికి తగినట్లుగా పక్షకారుడు తగినంత కోర్టు రుసుము చెల్లించకపోతే, ఆ పొరపాటు నిజాయితీతో కాకుండా సరైనది కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును భర్తీ చేయడంలో పార్టీ ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చేసినట్టుగా భావించబడుతుంది. అటువంటి పరిస్థితిలో, కోర్టు రుసుమును చెల్లించాల్సిన అవసరాన్ని ఎత్తిచూపిన తరువాత కూడా, కోర్టు రుసుమును చెల్లించకపోతే మరియు పొడిగించిన గడువులోగా మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తే, మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ ను తిరస్కరించడానికి లేదా దానిపై తగిన కారణం చూపనందుకు జాప్యాన్ని క్షమించడానికి గాని లేదా నిరాకరించడానికి గాని కోర్టుకు స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. అందువల్ల, ప్రతి కేసులో వాస్తవ పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుని న్యాయస్థానం కేవలం కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును సరిచేయడానికి పక్షకారుడు కోరినందుకు స్వయంచాలకంగా కాకుండా తన

న్యాయపరమైన విచాక్షణాధికారమును ఉపయోగించి పనిచేయాలి. తరువాతి సందర్భంలో, కోర్టు యొక్క న్యాయపరమైన విచక్షణను ఉపయోగించకుండా తన ఇష్టాన్ని ప్రదర్శించడాన్ని సూచిస్తుంది.

అప్పీళ్లలో వాదనలు జరిగిన తరువాత, నష్టపరిహారాన్ని పెంచుతూ అప్పీళ్లను అనుమతించే అవకాశం ఉందనే అభిప్రాయం ఏర్పడినది. హక్కుదారులు అవలంబించే పద్ధతిని ప్రోత్సహించరాదని మేము నిర్ణయించడం జరిగినది. వారి వైపు నుండి ఎటువంటి విశ్వసనీయత లేదు. పక్షకారుడు తన నియంత్రణకు మించిన పరిస్థితుల్లో లేదా అనివార్య పరిస్థితుల్లో కోర్టు ఫీజు చెల్లించలేనప్పుడు మాత్రమే సెక్షన్ 149 సహాయం తీసుకోవచ్చని మరియు బాధిత పక్షానికి తగిన నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత సెక్షన్ 149 కింద విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించడానికి తగిన సందర్భంలో కోర్టు సమర్థించబడుతుంది. కానీ ఈ కేసులో ఆ పరిస్థితి లేదు. పంజాబ్ & హర్యానా ఉన్నత న్యాయస్థానంలో దాఖలు చేసిన అప్పీళ్లకు వర్తించే కోర్టు ఫీజు చట్టము యొక్క సంబంధిత నిబంధనల ప్రకారం, హక్కుదారులు మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ లోని అప్పీళ్లను విలువైనవిగా పరిగణిస్తూ అవసరమైన కోర్టు రుసుమును చెల్లించాలి. ఆ తరువాత అప్పీల్ ఆమోదించబడి నోటీసు ప్రతివాదులకు వెళుతుంది. ప్రతివాదులు క్లెయిమ్ లేదా అర్హత యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని సరిగ్గా తెలియచేయడానికి అప్పీలుదారు క్లెయిమ్ చేస్తున్న మొత్తం గురించి నోటీసు ఇవ్వబడుతుంది. దావాను అనిశ్చితిలో ఉంచలేము. భూసేకరణ చట్టము సెక్షన్ 54 కింద అప్పీల్ లో మొత్తాన్ని ప్రారంభంలో తక్కువగా ఉంచి, ఆపై అప్పీలేట్ కోర్టు మానసిక స్థితిని బట్టి, కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లింపు చేయాలనుకుంటే, అది అనారోగ్యకరమైన పద్ధతిని సృష్టిస్తూ చెస్ ఆటగా మరియు యాదృచ్ఛిక విషయంగా మారుతుంది. ఆ యొక్క పద్దతి వ్యాజ్యం యొక్క క్రమబద్ధమైన నిర్వహణకు అనుకూలంగా కానీ మరియు సరైనదిగా కానీ కాబడదు.

షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ కో-ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ కేసులో, వాస్తవాలు ఏమిటంటే, హక్కుప్రతిపాదకులు తమ దావాను రూ.4,00,000 కు నియంత్రించబడ్డారు మరియు కోర్టు రుసుమును చెల్లించారు. ఆ తరువాత ఇతర విషయాలలో మొత్తాన్ని మరింత పెంచినప్పుడు, వారు సెక్షన్ 149 కింద కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి అనుమతి కోసం దరఖాస్తు చేసి, పెరిగిన పరిహారాన్ని క్లెయిమ్ చేశారు. ఈ న్యాయస్థానం అటువంటి పద్ధతిని ప్రోత్సహించకుండా హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను ధృవీకరించే దరఖాస్తులను కొట్టివేసింది. చాంద్ కౌర్ & ఇతరులు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, [1994] 4 SCC 663, కేసులో ఈ కోర్టుకు చెందిన ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల డివిజన్ బెంచ్ ముందు ఇలాంటి విషయాలు వచ్చినప్పుడు, పైన పేర్కొన్న కేసును

గమనించకుండా, ఆలస్యాన్ని క్షమిస్తూ కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును సరిచేయాలని ఆదేశించారు. ప్రస్తుత కేసులు విచారణకు వచ్చినప్పుడు, ఈ విషయాన్ని రాజ్యాంగ ధర్మాసనానికి పంపడం జరిగినది. రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఈ వివాదాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని, షెడ్యూల్డు కాస్ట్ కో–ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ కేసులోని ప్రమాణము సరైనదని, అది కొనసాగాలని అభిప్రాయపడినది. అదే విధంగా, అప్పీలుదారు మెమోరాండం ఆఫ్ అప్పీల్ పై సరైన కోర్టు రుసుము చెల్లించి ఉన్నట్లయితే అధిక పరిహారాన్ని క్లెయిమ్ చేసి ఉండగలిగేవాడు. వాస్తవ దృష్ట్యా హక్కుప్రతిపాదకులు తక్కువ కోర్టు రుసుము చెల్లించారు లేదా అప్పీళ్ల విలువను పరిమితం చేశారు, వారి దావాలు వారు చెల్లించిన కోర్టు రుసుము మొత్తానికి పరిమితం చేయబడ్డాయని భావించాలి. న్యాయ నిర్ణయము ఆ మొత్తానికి మాత్రమే పరిమితం అయి ఉండాలి.

తదుపరి వాదన ఏమిటంటే, షెడ్యూల్డు కాస్ట్ కో–ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ కేసులో, అప్పీళ్లను సజీవంగా ఉంచినప్పుడు, వారి అప్పీళ్లు హైకోర్టులో పెండింగ్ లో ఉన్నందున అదనపు లోటు కోర్టు రుసుమును చెల్లించడానికి అనుమతించడం ద్వారా హక్కుదారులకు అధిక పరిహారానికి అర్హత ఉంటుందని ఈ కోర్టు పేర్కొంది. ఉన్నత న్యాయస్థానంలో వారి అప్పీళ్లు పెండింగ్ లో ఉన్నందున అదనపు లోటు కోర్టు రుసుము చెల్లించడానికి అనుమతించడం ద్వారా హక్కుదారుడు అధిక పరిహారానికి అర్హులు. ఈ వాదనతో మేము ఏకీభవించడం లేదు. అప్పీల్ యొక్క తక్కువ విలువకు కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి మరియు పరిహారం పెంచిన తర్వాత కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి అప్పీలుదారుకు అవకాశం ఉంటుందని పేర్కొనడానికి ఈ కోర్టు ఉద్దేశించినట్లు అనిపించడం లేదు. షెడ్యూల్డ్ కో–ఆపరేటివ్ ల్యాండ్ ఓనింగ్ సొసైటీ కేసును పరిశీలించినపుడు దానిలోని వాస్తవాల నేపథ్యంలో అర్థం చేసుకోవాలి. ఒక నిర్దిష్ట కోర్టు రుసుమును చెల్లించాలని ఎంచుకున్నప్పటికీ, అప్పీళ్లు అనుమతించబడి, అధిక పరిహారం నిర్ణయించబడిన తర్వాత కూడా సందేహాస్పదమైన దావాపై కోర్టు యొక్క లోటు రుసుమును చెల్లించడానికి హక్కుదారులకు అర్హత ఉంటుందని పేర్కొనడం దీని ఉద్దేశ్యం కాదు.

ఈ పరిస్థితులలో, అప్పీలుదారుల గౌరవ న్యాయవాది వాదన సరైనది కాదు. మరోవైపు, రాష్ట్ర వాదన సరైనదిగా మరియు ఆమోదయోగ్యమైనదిగా కనిపిస్తుంది. తదనుగుణంగా, మేము అదే అంగీకరిస్తూ హక్కుదారుల యొక్క అప్పీళ్లు కొట్టివేయబడినాయి. యూనియన్ యొక్క అప్పీళ్ళు అనుమతించబడ్డాయి. కోర్టు యొక్క లోటు రుసుము చెల్లించడానికి అనుమతి కోసం చేసిన

దరఖాస్తులు కొట్టివేయబడినాయి. ఈ పరిస్థితులలో పార్టీలు తమ సొంత ఖర్చులను భరించడానికి అనుమతించబడ్డాయి.

అప్పీళ్లు కొట్టివేయబడినవి.